

АКТ
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
СВСК «Селянський ліс» щодо призначення заходів із
поліпшення санітарного стану лісів.

«20» квітня 2026 року

с. Привітівка

На пропозицію Спеціалізованого виробничого сільськогосподарського кооперативу «Селянський ліс» (далі – СВСК «Селянський ліс») лист № 18 від 10.04.26 року, згідно з наказом №17 від 15.04.26р. «про створення комісії для проведення обстеження насаджень на доцільність призначення рубок формування та оздоровлення лісів та інших рубок» та згідно з вимогами « Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995р. №555 (ЗП України , 1995 –р., №10, ст. 253; Офіційний вісник України, 20.16р., №88, ст. 283 (далі – Правил) нами, комісією в складі: начальника відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира Касянчука, завідувача сектору нагляду ,обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергія МУЗИЧКА, провідного інженера-лісопатолога філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергія НОВАКА, інженера-лісопатолога філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Ярослава БІЛОТІЛА, інженера лісового господарства СВСК «Селянський ліс» Руслана ПОЛЯКА, заступника Зарічненського селищного голови Сергія ДРАКИ, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по СВСК «Селянський ліс» з метою планування заходів із поліпшення санітарного стану.

Таксаційна характеристика згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року по СВСК «Селянський ліс»:

Квартал 8, виділ 60, площа виділу 1,5 га, (в рубку кв. 8, вид. 60(1), площа 1,0 га), склад 10Сз, вік 44 рік, повнота 0,60, бонітет 1, середня висота 18 м., середній діаметр 24 см., В2ДС, ліси протиерозійні, 210 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 14, виділ 30, площа виділу 3,0 га, (в рубку кв. 14, вид. 30(1), площа 0,9 га), склад 10Сз, вік 79 рік, повнота 0,60, бонітет 2, середня висота 23 м., середній діаметр 36 см., В2ДС, ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг, 270 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 14, виділ 77, площа виділу 2,0 га, (в рубку кв. 14, вид. 77(1), площа 0,8 га), склад 10Сз+Дз, вік 79 рік, повнота 0,65, бонітет 2, середня висота 23 м., середній діаметр 36 см., В3ДС, ліси уздовж смуг відведення залізниць, 310 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 18, виділ 41, площа виділу 6,3 га, (в рубку кв. 18, вид. 41(2), площа 0,9 га), склад 8Сз2Бп, вік 49 рік, повнота 0,60, бонітет 2, середня висота 16 м., середній діаметр 22 см., В3ДС, експлуатаційні ліси, 160 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 27, виділ 41, площа виділу 11,0 га, (в рубку кв. 27, вид. 41(3), площа 0,9 га), склад 10Влч+Бп+Сз, вік 55 рік, повнота 0,70, бонітет 2, середня висота 22 м.,

середній діаметр 26 см., С4ВЛЧ, експлуатаційні ліси, 250 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Насадження всихають та втратили технічну якість деревини, внаслідок пошкодження лісовими пожежами минулих років. Насадження першочергово потребують поліпшення санітарного стану так, як є осередками розмноження вторинних шкідників.

Під час обстеження встановлено, що насадження втратили свої лісогосподарські та захисні властивості. Являються біологічно нестійкими з нерівномірною повнотою. Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу (в окремих випадках більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура), висота нагару сягає від 0,5 до 2,5 м.

Всихаючі дерева сосни поодинокі уражені, а в більшій частині відпрацьовані вторинними шкідниками, а саме короїдами стенографами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників.

При обстеженні було встановлено, що після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень нижче критичної, у відповідності п. 27 абзац 2, «Правил» дані насадження потребують суцільної санітарної рубки. Дані рубки необхідно провести в найкоротші терміни 2026 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про затвердження «Правил відтворення лісів» № 303, від 1 березня 2007 року зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ №1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022р.

Згідно матеріалів пробної площі обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 21-73% запасу деревини.

Квартал 8, виділ 59, площа виділу 1,2 га (в рубку кв. 8, вид. 59(1), площа 0,3 га), склад 10Сз+Бп, вік 44 років, повнота 0,60, бонітет 1, середня висота 17 м., середній діаметр 22 см., В2ДС, ліси протиерозійні, 190 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 15, виділ 7, площа виділу 3,0 га (в рубку кв. 15, вид. 7(1), площа 0,9 га), склад 9Сз1Дз+Бп вік 74 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 24 м., середній діаметр 36 см., СЗГДС, ліси уздовж смуг відведення залізниць, 370 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 18, виділ 48, площа виділу 2,3 га (в рубку кв. 18, вид. 48(1), площа 0,8 га), склад 10Сз, вік 54 рік, повнота 0,65, бонітет 1, середня висота 20 м., середній діаметр 32 см., В3ДС, експлуатаційні ліси, 250 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 20, виділ 12, площа виділу 6,6 га (в рубку кв. 20, вид. 12(1), площа 0,9 га), склад 9Сз1Бп, вік 69 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 24 м., середній діаметр 32 см., В3ДС, лісогосподарська частина лісів зелених зон, 360 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 21, виділ 45, площа виділу 2,8 га (в рубку кв.21 вид. 45(1), площа 0,8га), склад 9Сз1Влч, вік 64 років, повнота 0,50, бонітет 2, середня висота 19 м., середній діаметр 32 см., В3ДС, лісогосподарська частина лісів зелених зон, 170 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 23, виділ 9, площа виділу 2,1 га (в рубку кв.23 вид.9(1), площа 0,7га), склад 9Сз1Бп, вік 49 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 18м., середній

діаметр 22 см., ВЗДС, експлуатаційні ліси, 240 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 23, виділ 20, площа виділу 3,1 га (в рубку кв.23, вид.20(2), площа 0,6 га), склад 10Сз+Бп, вік 65 років, повнота 0,70, бонітет 2, середня висота 18м., середній діаметр 26см., В4ДС, експлуатаційні ліси, 240 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 24, виділ 5, площа виділу 1,1 га (в рубку кв.24, вид.5(1), площа 0,7 га), склад 9Сз1Бп, вік 49 років, повнота 0,70, бонітет 3, середня висота 12м., середній діаметр 16см., АЗС, експлуатаційні ліси, 120 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 25, виділ 14, площа виділу 4,2 га (в рубку кв.25, вид.14(1), площа 0,7 га), склад 10Сз+Бп, вік 39 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 16м., середній діаметр 20 см., ВЗДС, ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг, 205 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 25, виділ 52, площа виділу 1,2 га (в рубку кв.25, вид.52(1), площа 0,6 га), склад 10Сз, вік 39 років, повнота 0,60, бонітет 3, середня висота 12м., середній діаметр 20 см., АЗС, експлуатаційні ліси, 110 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 26, виділ 25, площа виділу 6,2 га (в рубку кв.26, вид.25(3), площа 0,7 га), склад 10Сз, вік 81 років, повнота 0,65, бонітет 2, середня висота 22 м., середній діаметр 32 см., В4ДС, експлуатаційні ліси, 300 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 29, виділ 52, площа виділу 11,0 га (в рубку кв.29, вид.52(4), площа 1,0 га), склад 10Сз+Бп, вік 75 років, повнота 0,65, бонітет 1, середня висота 25 м., середній діаметр 32 см., ВЗДС, експлуатаційні ліси, 350 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 29, виділ 62, площа виділу 1,4 га (в рубку кв.29, вид.62(1), площа 0,7 га), склад 10Сз, вік 60 років, повнота 0,65, бонітет 1, середня висота 22 м., середній діаметр 28см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 280 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 33, виділ 8, площа виділу 3,8 га (в рубку кв.33, вид.8(3), площа 0,7 га), склад 10Сз, вік 65 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 23 м., середній діаметр 28 см., ВЗДС, експлуатаційні ліси, 350 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 33, виділ 13, площа виділу 9,0 га (в рубку кв.33, вид.13(2), площа 1,0 га), склад 10Сз+Бп, вік 75 років, повнота 0,65, бонітет 1, середня висота 24 м., середній діаметр 36 см., ВЗДС, експлуатаційні ліси, 320 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 33, виділ 32, площа виділу 9,3 га (в рубку кв.33, вид.32(1), площа 0,8 га), склад 8Сз2Бп+Ос, вік 80 років, повнота 0,70, бонітет 2, середня висота 22 м., середній діаметр 36 см., В4ДС, експлуатаційні ліси, 280 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 34, виділ 15, площа виділу 3,6га (в рубку кв.34, вид.15(2), площа 0,8 га), склад 8Сз2Бп, вік 54 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 21 м., середній діаметр 24 см., АЗС, експлуатаційні ліси, 265 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 36, виділ 37, площа виділу 2,9 га (в рубку кв.36, вид.37(1), площа 1,0 га), склад 8Сз2Бп+Ос, вік 74 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 23 м.,

середній діаметр 26 см., ВЗДС, експлуатаційні ліси, 280 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

При проведенні лісопатологічного обстеження встановлено, що основною причиною всихання лісових насаджень за зовнішніми ознаками є ураження **стовбуровими шкідниками**. Сухостійні, відмираючі, дуже ослаблені дерева сосни (3,4,5,6 категорії санітарного стану) заселені, а в більшій частині відпрацьовані стовбуровими шкідниками, зокрема короїдом стенографом. У нижній частині стовбура (зона товстої кори), при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, продукти життєдіяльності, які залишає шкідник під час заселення імаго та живлення личинок. При зовнішньому огляді окремих вітровальних дерев сосни спостерігається, що поверхня вершинної частини стовбура в районі заселення зайнята ходами повністю. На лісовій підстилці ділянок відмічено наявність опалих пагонів сосни із ознаками заселення лубоїдами (малим і великим сосновими лубоїдами). При детальнішому огляді зафіксовано кількість опалих пагонів, що становить на проекцію крони від 3 до 10 штук. Опалі пагони блідо-зеленого, жовтуватого кольору, мають характерні ознаки заселення імаго (отвори занурення). V – VI категорії санітарного стану дерев сосни при зовнішньому огляді мають типові пошкодження тканини стовбура, що наносять ксилофаги з групи деструкторів (вусачі, златки).

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти нижче зазначеної у відповідності п. 27 «Правил», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (далі «СПЛУ»)- дані насадження потребують суцільних санітарних рубок. Дані рубки необхідно провести протягом 2026 року.

Згідно додатку 7 «СПЛУ» обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 18-62% запасу деревини.

Спеціалістам підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Квартал 21, виділ 51, площа виділу 18,3 га (**в рубку кв.21, виділ 51(1), площа 0,8га**), склад 10Влч+Сз+Бп+Ос, вік 44 роки, повнота 0,7, бонітет 2, середня висота 17 м., середній діаметр 22 см., С4ВЛЧ, лісогосподарська частина лісів зелених зон, 160 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 25, виділ 12, площа виділу 21,5 га (**в рубку кв. 25, вид. 12(2), площа 1,0 га**), склад 10Влч+Бп+Сз+Ос, вік 49 років, повнота 0,75, бонітет 2, середня висота 19 м., середній діаметр 24 см., С4ВЛЧ, ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг, 200 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 25, виділ 79, площа виділу 4,6га (**в рубку кв. 25, вид. 79(3), площа 0,7 га**), склад 10Влч, вік 54 років, повнота 0,7, бонітет 1, середня висота 23 м., середній діаметр 26 см., С4ВЛЧ, ліси вздовж берегів річок, навколо озер, водойм та ін., 250 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 27, виділ 43, площа виділу 2,3 га, (**в рубку кв. 27, вид. 43(1), площа 0,7 га**) склад 10Влч+Бп, вік 55 роки, повнота 0,7, бонітет 2, середня висота 21 м.,

середній діаметр 28 см., С4ВЛЧ, експлуатаційні ліси , 220 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 36, виділ 17, площа виділу 22,5 га (в рубку кв. 36, вид. 17(1), площа 0,8 га), склад 8Влч2Бп+Ос+Сз, вік 44 років, повнота 0,7, бонітет 2, середня висота 18 м., середній діаметр 20 см., С4ВЛЧ, експлуатаційні ліси 175 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 36, виділ 24, площа виділу 4,2 га (в рубку кв. 36, вид. 24(1), площа 1,0 га), склад 10Влч, вік 55 років, повнота 0,65, бонітет 2, середня висота 20 м., середній діаметр 26 см., С5ВЛЧ, експлуатаційні ліси 190 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Основною причиною всихання зазначених насаджень є ураження насаджень *стовбурною гниллю*. Значна частина дерев вільхи чорної, берези повислої, осики суховершинні, з водяними пагонами, що говорить про поступове відмирання дерев та накопичення дров'яної деревини.

Спостерігається наявність *комлевої гнилі*, яка переходить в *серцевинну гниль*. На підставі цього недоцільно залишати породу берези, вільхи, осики в даних насадженнях, оскільки деревина трухне та втрачає технічну якість, що зафіксовано у *повідомленнях погіршення санітарного стану лісів*.

Характер всихання насаджень рівномірний по площі, частково куртинний, степінь ураження середня та сильна. Санітарно-оздоровчі заходи слабкої інтенсивності бажаного результату не дадуть, так як повнота знизиться нижче критичної.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень нижче критичної, у відповідності п. 27 абзац 2, «Правил» зазначені насадження потребують суцільних санітарних рубок. Дані рубки необхідно провести протягом 2026 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про затвердження «Правил відтворення лісів» № 303, від 1 березня 2007 року зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ №1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022р.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 27-77 % запасу деревини.

Спеціалістам підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Квартал 26, виділ 7, площа виділу 3,9 га (в рубку кв.26, вид.7(4), площа 0,7 га), склад 10Сз+Бп, вік 90 років, повнота 0,50, бонітет 4, середня висота 16 м., середній діаметр 28 см., В4ДС, експлуатаційні ліси, 140 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Зазначене насадження у перестиглому віці, в сирих типах лісу, вражене стовбуровою гниллю із вираженими плодовими тілами соснової губки. Переважна кількість дерев на площі із укороченою хвоєю блідо-зеленого кольору, із розрідженою кроною. Стовбури дерев вражені ядровою гниллю від комлевої частини до вершини стовбура із наявністю плодкових тіл до висоти 3-6 метрів, переважно із західної сторони. Деревна схильні до вітролому, на повалених деревах видно ознаки заселення стовбуровими шкідниками, деревина втрачає технічні якості. При ударі по стовбуру

наявний глухий звук, що свідчить про рихлу деревину всередині стовбура. Більшість дерев відноситься до четвертої категорії санітарного стану.

При обстеженні було встановлено, що повнота даного насадження після умовної рубки призведе до зменшення повноти насадження нижче критичної, у відповідності п. 27 абзац 2, «Правил» зазначене насадження потребує суцільної санітарної рубки. Дану рубку необхідно провести протягом 2026 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про затвердження «Правил відтворення лісів» № 303, від 1 березня 2007 року зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ №1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022р.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 38 % запасу деревини.

Висновки та пропозиції:

1. На час лісопатологічного обстеження визначено погіршення санітарного стану насаджень.

2. За результатами обстеження проведенню суцільної санітарної рубки підлягає 23,9 гектара, що відповідає вище зазначеним ділянкам.

3. Суцільні санітарні рубки провести згідно «Правил».

4. В осередках стовбурних шкідників проводити рубки згідно термінів та норм передбачених «Правилами», заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. Спеціалістам підприємства СВСК «Селянський ліс» в разі виявлення ознак всихання насаджень своєчасно інформувати відповідні структури щодо призначення заходів із оздоровлення насаджень.

6. Спеціалістам СВСК «Селянський ліс», при виявленні червонокнижних рослин та тварин діяти згідно чинного законодавства.

7. Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації спеціалістами СВСК «Селянський ліс».

8. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 16,17,20.04.2026 року.

Акт складено в 3-х примірниках.

1-й – філія «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;

2-й – СВСК «Селянський ліс»;

3-й – Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства.

Акт підписали:

Начальник відділу

мисливського господарства, охорони та захисту лісів

Північно-Західного міжрегіонального управління

лісового та мисливського

господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу

філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій МУЗИЧКО

Провідний інженер – лісопатолог
філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій НОВАК

Інженер – лісопатолог
філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

Ярослав БІЛОТІЛ

Інженер лісового господарства СВСК «Селянський ліс»

Руслан ПОЛЯК

Заступника Зарічненського селищного голови

Сергій ДРАКА